

Preprodaja medu – udarec za poštene čebelarje

Marija Sivec

podpredsednica ČZS
cebelarstvo.lucka@gmail.com

Čebelarjev v Sloveniji je veliko, tudi naseljenih panjev imamo kar veliko. Tako po številu čebelarjev kot po številu čebeljih družin glede na število prebivalcev se uvrščamo v sam svetovni vrh. Na drugi strani pa imamo slabe paše. Letošnja je bila rekordno slaba, lani polovico boljša, predlanska še komaj za vzorec boljša, zadnja res dobra paša, ko je resnično medilo in smo imeli medu v izobilju, pa je že svetlobna leta oddaljena.

Po vsej logiki na trgu na splošno medu ne bi smelo biti veliko, ne samo slovenskega, ker imajo povsod iste težave. Pa je res tako?

Dogajajo pa se v tej naši lepi deželi čudne stvari. Glej ga zlomka – kot da imamo čarobno pipico. Medu nam nikoli ne zmanjka. Ne malim, ne velikim čebelarjem. Pa ne samo to, kljub slabim donosom na skrivaj povsod vse medu, v panjih je bolj malo, sodi so pa polni. Povsod po Sloveniji. Ne bom rekla, da vsi, ogromno čebelarjev, velikih in malih, pa ima celo na izbiro med vseh vrst. Celo letos, ko že drugo leto zapored v celi Evropi ni niti za vzorec akacijevnega medu, se pojavljajo oglasi »prodaj akacijev med«. Gozdnega je tudi vedno dovolj, da ne omenim cvetličnega – kar vsi ga imamo, in če ga komu zmanjka, je to že podobno čudežu.

Čebelarjenje je zadnja leta veliko bolj popularno kot v preteklosti, saj je čebelarjev kar 3000 več kot pred desetimi leti, in čeprav so letine slabe in četudi ljudje od čebel nimajo nič. Ja, pajade!

Popularno je tudi zato, ker ima lahko nekdo nekaj panjev čebel (ali pa jih sploh nima, le prazen čebelnjak) in plačano članarino čebelarstvu in se z minimalnim številom panjev registrira na Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, potem pa veselo prodaja med. V neomejenih količinah. Doma, na tržnicah, v šolah, bolnikom, športnikom, ljudem, ki verjamejo v zdravo prehrano.

Po zakonu noben čebelar, ki nima dodatno registrirane dejavnosti, ne sme odkupovati medu niti od sosedu čebelarja, kaj šele od drugod.

Včasih so čebelarji, ki jim je zmanjkalo lastnega medu, od sosedu odkupili kakih deset kilogramov, da bi obdržali stranke, danes, čeprav so slabše letine, je tega bistveno manj. Sosedov med je drag, zato med posamezniki ni velikega zanimanja za take nakupe, bolj vabljen je nakup iz tujine, Bosne, Hrvaške, Srbije in še od kje. Predvsem zaradi cene,

ker je mnogo nižja kot v Sloveniji in so dobički pri prodaji tega medu višji.

Zanimivo je, da se tak med ne prodaja na trgovskih policah. Medex, Hiša medu Božnar in njim podobni imajo notranji nadzor in lahko ugotovijo, če je med morda ponarejen. Posledica je, da je njihov med pristnejši kot pri nekaterih čebelarjih. Kaj bo z nami, tudi poštenimi čebelarji, ko bodo potrošniki to ugotovili?

Čebelarji, divji uvozniki, tega nadzora nimajo. Ne vedo, ali nočejo vedeti, kaj so za poceni denar kupili, važno je, da kupljeno z dobičkom prodajo, tudi (ali predvsem) manjšim čebelarjem, ki pa jih spet ne zanima, kaj so kupili. Saj potrošnik ni važen, važen je samo dobiček.

Torej, dragi čebelarji. Je naše delo rejca čebel pomembno? Je pomembno, da potrošnikom prodamo samo med, ki mu poznamo poreklo in kakovost? Je pomembno, kaj naši kupci jedo, ali je pomembno samo, koliko kapne v naš žep?

V zadnjih letih smo si že dvakrat pljunili v lastno skledo, preživeli smo že dve katastrofi. Najprej nedovoljena zdravila, ta afera nas je za nekaj časa temeljito spravila na kolena. Potem pa še antibiotiki, ki, na našo srečo, niso pustili tako hudih posledic. Kot da se nismo ničesar naučili, v želji po dobičku je naša pamet podobna pameti muhe enodnevnice.

Naslednja afera nas bo povozila. Tokrat totalno in potrebovali bomo leta, da si operemo ime. Seveda tistih, ki bodo k temu največ prispevali, to ne bo kaj dosti prizadelo. Posuli se bodo s pepelom, zaničali lastno vpletenost in nekaj časa bo mir. Potem pa po starem naprej. Saj ponarejanje medu ni od včeraj, o tem se je pisalo v *Slovenskem čebelarju* že pred 100 leti.

Če hočemo še naprej čebelariti, moramo narediti red. Red pomeni, da čebelar čebelarji in, še enkrat poudarjam, prodaja samo proizvode svojega dela, ki jih pridelal v skladu z dobro čebelarstvo prakso! In nič več!

Letos bodo inšpektorji prešteli, koliko družin imamo v resnici v čebelnjakih. Na osnovi tega bodo lahko tudi preračunali, koliko medu je kak čebelar pridelal. Obstajajo tudi evidence o prevozih, kje in kaj, in seveda, koliko so čebele nabrale. Ne zavajajte se, da bodo tudi tokrat prišli samo k velikim čebelarjem, kot pri aferi z zdravili – tokrat bomo na udaru vsi.

Izgovor, da ima nekdo čebele na Hrvaškem, ne bo zalegel, če zraven ne bo še (uradnega) papirja, ki bo navedbo potrjeval. Torej, mi hočemo nekaj od države (čim več), država pa hoče nekaj od nas – poštenje. Doslednost. Ne pozabite, uradno je možno prodajati samo svoj med ali pa registrirati dejavnost, na osnovi katere je možen odkup. Po zakonu si za tisto, kar prodajaš, v tem primeru med, sam odgovoren, in ko te najdejo pri goljufiji in oglobijo, ni kolektivne odgovornosti in tudi ne izgovorov, češ saj drugi tudi. ◆